

A photograph of a person from behind, wearing a light blue shirt, dark trousers, and a dark backpack. They are walking a black dog on a leash and holding a white cane. The scene is outdoors on a paved path with greenery in the background. A dark purple semi-transparent rectangle is overlaid on the lower half of the image, containing the title text. An orange rectangle is in the bottom right corner, containing the organization's name.

VN-VERDRAG HANDICAP RECHTEN VAN MENSEN MET EEN BEPERKING

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

VN-verdrag handicap

Mensen met een beperking hebben het recht zelfstandig aan de samenleving deel te nemen. Net als ieder ander. Dit recht is vastgelegd in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-verdrag handicap), dat per 14 juli 2016 in Nederland geldt. Het VN-verdrag bepaalt onder meer dat mensen met een beperking recht hebben om zelfstandig te wonen, naar school te gaan, het openbaar vervoer te gebruiken en te werken.

Mensen met een beperking

Bij iemand met een beperking denkt men vaak aan een persoon in een rolstoel. Maar er zijn ook veel onzichtbare beperkingen. Zoals mensen die doof zijn of een psychische aandoening hebben. Of mensen met dyslexie of autisme. Ook is niet altijd zichtbaar of iemand een chronische ziekte heeft. Volgens het verdrag moet de samenleving met al deze mensen rekening houden.

Een beperking kan fysiek, mentaal, intellectueel of zintuiglijk zijn en is in principe langdurig van aard. Volgens het VN-verdrag handicap leidt niet alleen de beperking zelf ertoe dat iemand niet aan de samenleving kan deelnemen. Ook hoe de omgeving is ingericht is hierop van invloed.

Inclusieve samenleving

Het VN-verdrag handicap verplicht de overheid te zorgen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en keuzevrijheid heeft (inclusieve samenleving). Autonomie, gelijkheid en participatie zijn hierbij het uitgangspunt. Het VN-verdrag schrijft voor dat mensen met een beperking betrokken moeten worden bij besluiten over regelgeving en beleid dat hen aangaat. Dat geldt ook voor kinderen met een beperking.

Het VN-verdrag handicap gaat over alle terreinen van het leven. Er staat onder andere in dat mensen met een beperking recht hebben op werk, onderwijs, zorg en toegang tot informatie. Zij hebben net als ieder ander het recht om deel te nemen aan sport, cultuur en recreatie. Ook hebben zij het recht zelfstandig te wonen, een gezin te vormen en zelf beslissingen te nemen (zo nodig met ondersteuning).

Naast het VN-verdrag handicap geldt in Nederland de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Deze wet verbiedt discriminatie van mensen met een beperking.

Drempels

Mensen met een beperking ervaren regelmatig drempels als zij aan de samenleving willen deelnemen. Bijvoorbeeld omdat gebouwen, toiletten, websites of winkels niet toegankelijk zijn. Of omdat zij moeilijk aan een baan of een stageplek kunnen komen. Ook zijn er nog veel kinderen die thuis zitten omdat zij vanwege hun beperking niet tot een school worden toegelaten. Het VN-verdrag handicap verplicht de overheid om ervoor te zorgen dat deze drempels worden weggenomen.

Wat kunt u met het VN-verdrag handicap?

Het VN-verdrag handicap is gericht op de overheid (rijk, provincies en gemeenten). Deze moet ervoor zorgen dat mensen met een beperking van al hun rechten gebruik kunnen maken. Als mensen met een beperking worden belemmerd in het uitoefenen van hun rechten, kan de overheid hierop worden aangesproken. Daarnaast is het mogelijk om in rechtszaken naar het VN-verdrag handicap te verwijzen. Of de rechter ook daadwerkelijk aan het verdrag kan toetsen hangt van de zaak af.

Wat doet het College voor de Rechten van de Mens?

Het College voor de Rechten van de Mens houdt toezicht op de naleving van het VN-verdrag handicap en de manier waarop het verdrag in de praktijk wordt gebracht in Nederland.

Als toezichthouder bekijkt het College:

- Of wetten en beleid voldoen aan de normen van het VN-verdrag;
- Welke instanties betrokken zijn bij de uitvoering van het verdrag en hoe zij deze taak uitvoeren;
- Of de situatie van mensen met een beperking verbetert en of de maatschappij inclusiever wordt.

Mensen met een beperking en organisaties die hun belangen vertegenwoordigen worden hier nauw bij betrokken. Verder doet het College aanbevelingen aan de regering over wat er nog moet gebeuren om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking aan de samenleving kunnen deelnemen. Daarnaast rapporteert het College aan het VN comité dat toezicht houdt op naleving van het VN-verdrag handicap over hoe het er in Nederland voor staat.

Tot slot oordeelt het College in individuele gevallen over discriminatie van mensen met een beperking op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte.

Meer informatie over het VN-verdrag of over hoe u een klacht kunt indienen vindt u op:

MENSENRECHTEN.NL

College voor de Rechten van de Mens

Kleinesingel 1-3 | 3572 CG Utrecht

Postbus 16001 | 3500 DA Utrecht

T (030) 888 38 88 | info@mensenrechten.nl